

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ateliér pro životní prostředí, o. s.**, se sídlem Ve svahu 1, Praha 4, zastoupeného JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Za Zelenou liškou 967, Praha 4, proti žalovanému **Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: BB Centrum - FILADELFIE, a. s., se sídlem Vyskočilova 1461/2a, Praha 4, zastoupené JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Těšnovská 9, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2007, č. j. S-MHMP-311731/2007/OOP-V-586/R-126/Dos, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2008, č. j. 8 Ca 46/2008 - 17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V žalobě, jíž brojil proti výše označenému rozhodnutí, kterým žalovaný změnil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 4 ze dne 21. 5. 2007, č. j. ÚMČP4-9671/07/OŽP/Te, o povolení kácení dřevin rostoucích na pozemcích parc. č. 8, 11/1,

11/2, 12/5 a 3252/1 v katastrálním území Michle v souvislosti se stavbou „*Administrativní objekt FILADELFIE, Praha 4 – Michle*“, žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků, a to s odkazem na své majetkové poměry a na čl. 9 odst. 4 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, publ. pod č. 124/2004 Sb. m. s. (Aarhuská úmluva). Dále k této žádosti připojil její odůvodnění ze dne 5. 5. 2007 (č. l. 11), podle něhož je neziskovým subjektem, který nevykonává ziskové aktivity a nemá stálý příjem. V rámci svého předmětu činnosti, jak je uveden ve stanovách, se žalobce soustředí na kompenzování častého selhávání orgánů veřejné správy při ochraně hodnot veřejného zájmu (životního prostředí, veřejného zdraví, oprávněných zájmů místních rezidentů). V minulosti žalobce soutěžil o různé granty udělované nadacemi a jinými subjekty, od přelomu let 2005 a 2006 je však již zcela bez takovýchto prostředků. Nepřispějí-li sami členové žalobce nebo např. „postižený rezident“, pak žalobce nemá žádné příjmy. Nemá ani žádný nemovitý majetek, z movitého majetku pak pouze zařízení kanceláře a tři počítače s příslušenstvím. Členové žalobce pracují na řadě případů dobrovolnou formou bez nároku na odměnu. Nabídky sponzoringu a darů od podnikatelských subjektů, jejichž záměrům klade odpor, žalobce odmítá. Závěrem uvedl, že osvobození od soudních poplatků je zvláště vhodným a odůvodněným krokem, neboť žalobce se specializuje na činnosti alespoň částečně kompenzující selhávání veřejné správy.

[2] Městský soud v záhlaví uvedeným usnesením tuto žalobcovu žádost zamítl. V odůvodnění konstatoval, že s ohledem na tvrzení o nedostatečnosti prostředků již není důvodu žalobce vyzývat k předložení čestného prohlášení o majetkových poměrech či účetních dokladů. S odkazem na právní názor Krajského soudu v Brně vyjádřený v usnesení ze dne 13. 3. 2007, č. j. 30 Ca 33/2007 - 26, pak uzavřel, že pokud si žalobce předsevzal vyvíjet činnost, jejíž součástí je též uplatňování práv v soudním řízení, nezbyvá, než aby počítal též s existencí povinnosti platit soudní poplatky a s nutností obstarání si vhodným způsobem potřebných prostředků. Soud neshledal důvodu, proč by žalobce měl svou dobrovolnou činnost konat, byť zčásti, za peníze z veřejných zdrojů.

[3] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost doplněnou podáním ze dne 16. 4. 2008. Namítl, že soud rozhodl pouze na základě velmi povrchního zjištění rozhodných skutečností a na základě zcela mechanické aplikace judikátu Krajského soudu v Brně. Soud neprovedl žádné dokazování a nebyl tedy schopen seznat, jak se věci v případě žalobce mají. Přitom pochybným způsobem zredukoval otázku opatrování prostředků na činnost sdružení pouze na placení členských příspěvků. Žalobce je nevelké sdružení s přibližně tuctem členů různých odborností. Jejich předností není placení členských příspěvků, ale výkon neplacené práce ku prospěchu sdružení a jeho aktivit. Ostatně členské příspěvky by musely jít do horentních částek, aby se z nich daly hradit provozní náklady, toho nejsou schopny ani velké organizace stejného druhu. Zjednodušující pohled soudu je důsledkem neznalosti poměrů v neziskovém nevládním sektoru. Potřebu získat provozní prostředky žalobce řeší cestou dobrovolných darů členů i nečlenů, dobrovolnou prací a v omezené míře z grantů. Na soudní poplatky však nadace ani jiné obdobné subjekty prostředky neposkytují. K této části kasační stížnosti žalobce přiložil přehled pohybů na účtu od 1. 1. 2007 do 8. 10. 2007. Konstatoval, že žalobce zajišťuje svůj provoz a nezbytné prostředky na své aktivity racionálním způsobem a

rozhodně není subjektem, který by si účelově navozoval stav či zdání nemajetnosti, aby dosáhl výhod osvobození od soudních poplatků.

[4] Dále uvedl, že vystupuje v řadě úředních rozhodovacích procesů, v nichž musí kompenzovat zjevná selhávání správních úřadů při hájení veřejných zájmů. Tento jev přitom není nahodilý, ale soustavný, a jeho příčinou je nepovedená reforma veřejné správy. Jde o systémový problém, jemuž se žalobce snaží čelit, považuje proto za spravedlivé, aby stát nesl rovněž alespoň malou část jeho nákladů. Žalobce nemá prostředků nazbyt, jeho příjmy postačují na vedení kanceláře, nájemné, a poplatky a služby nezbytné k fungování agendy.

[5] Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[7] Co se týče podmínek řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Osvobození od soudních poplatků se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost znamenalo jen další řetězení téhož problému, a vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, jakož i k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Při rozhodování o předmětné kasační stížnosti hodlal první senát Nejvyššího správního soudu vycházet z právního názoru, že „při rozhodování podle § 36 odst. 3 s. ř. s. soud především porovnává na jedné straně výdělkové a další majetkové a sociální poměry dotyčného účastníka řízení, na druhé straně pak výši soudního poplatku se zřetelem na případné další náklady spojené s předmětným řízením před soudem či povahu věci samé, přičemž při tomto posuzování vychází ze zásady rovnosti všech účastníků řízení“.

[9] Tento právní názor však shledal rozporným se závěrem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2008, č. j. 4 As 18/2008 - 32, podle něhož „lze po občanském sdružení, hodlá-li být aktivně činným, požadovat, aby si materiální prostředky na svoji činnost (alespoň v základní a pro samotnou činnost nezbytné míře) zajistilo samo. Rezignuje-li sdružení na jejich zajištění, není možné odpovědnost za nevytvoření těchto prostředků bez dalšího převést na stát prostřednictvím osvobozování od soudních poplatků.“

[10] Ke shodnému střetu odlišných právních názorů však první senát dospěl již při projednávání obdobné věci téhož žalobce, v níž usnesením ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 70/2008 - 63, postoupil věc k rozhodnutí rozšířenému senátu. Proto v nyní souzené věci usnesením ze dne 15. 4. 2009 (č. l. 74) řízení přerušil podle § 48 odst. 2 písm. f) s. ř. s.

[11] Rozšířený senát zdejšího soudu o postoupené věci rozhodl usnesením ze dne 27. 5. 2010 (č. j. 1 As 70/2008 - 74), přičemž k předložené sporné právní otázce ve výroku č. I. uvedl, že „[p]ři posuzování podmínek pro osvobození od soudních poplatků soud podle § 36 odst. 3 věty první s. ř. s. zkoumá, zda právnická osoba má dostatečné prostředky. Pokud právnická osoba vědomě uspořádá svoji činnost tak, aby dlouhodobě setrvala bez dostatečných finančních prostředků, ačkoliv jejich vynakládání v souvislosti s vykonávanou činností je obvyklé a nezbytné, nelze takovou právnickou osobu zpravidla osvobodit od soudního poplatku ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s.“

[12] Vzhledem k tomu, že odpadla překážka řízení, Nejvyšší správní soud i bez návrhu podle § 48 odst. 4 s. ř. s. usnesením ze dne 22. 7. 2010 (č. l. 77) vyslovil, že se v řízení pokračuje. Současně žalobce přípisem ze dne 23. 7. 2010 (č. l. 79) vyzval, aby se k právnímu názoru rozšířeného senátu, resp. k jeho dopadu na věc samu, vyjádřil, tato výzva však zůstala oslyšena.

[13] Dále tedy první senát vycházel při posouzení věci z východisek uvedených v předmětném usnesení rozšířeného senátu, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] V daném případě městský soud nepřiznal osvobození od soudních poplatků žalobci - občanskému sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (§ 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

[15] I ve věcech ochrany životního prostředí je v první řadě nutno brát v úvahu mezinárodní závazky České republiky, *in concreto* tedy zajistit, aby přezkoumání postupů, rozhodnutí, aktů nebo nečinnosti v těchto věcech nevyžadovalo vysoké náklady [čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy]. S ohledem na výši poplatku za řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (2000 Kč), absenci povinného zastoupení advokátem a soudní praxi vylučující možnost uložit neúspěšnému žalobci k náhradě náklady správního orgánu spojené s jeho zastoupením advokátem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, publ. pod č. 1260/2007 Sb. NSS) a obecně vylučující náhradu nákladů osoby zúčastněné na řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 As 2/2003 - 41, publ. pod č. 758/2006 Sb. NSS) však náklady soudního řízení správního nelze považovat za nepřiměřeně vysoké ve smyslu uvedeného ustanovení Aarhuské úmluvy, a to ani v součtu s ostatními běžně očekávatelnými náklady řízení. Nicméně pokud by poplatek i v takovéto výši představoval překážku pro přístup k soudu, soud účastníka řízení za splnění zákonných podmínek od povinnosti jeho placení osvobodí.

[16] Tyto podmínky jsou zakotveny v § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, žádost zamítne.* Citované ustanovení soudního řádu správního upravuje možnost individuálního osvobození od soudních poplatků, jehož účelem je ochrana účastníka řízení nacházejícího se v nepříznivých majetkových poměrech před nepřiměřeně tvrdým dopadem poplatkové povinnosti založené zákonem č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, znemožňující ve svém důsledku právo každého na přístup k soudu zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[17] Předpokladem pro osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. je tedy kumulativní splnění tří podmínek: žalobce o osvobození od soudních poplatků požádá, nedostatek prostředků doloží a návrh na zahájení řízení není zjevně neúspěšný.

[18] Při posuzování nedostatečnosti prostředků pak soud především porovnává na jedné straně výdělkové a další majetkové a sociální poměry dotyčného účastníka řízení, na druhé straně pak výši soudního poplatku se zřetelem na případné další náklady spojené s předmětným řízením před soudem (dokazování, náklady právního zastoupení, apod.) či povahu věci samé (viz např. rozsudek ze dne 25. 3. 2005, č. j. 2 As 72/2003 - 74, publ. pod č. 582/2005 Sb. NSS). Soud zde přitom může (a musí) důkladně prověřit, zda nemajetnost účastníka je skutečná, a nikoli toliko zdánlivá, předstíraná, simulovaná. Výsledkem této úvahy je pak závěr, zda účastníkovi je možné přiznat osvobození od soudních poplatků či nikoli.

[19] Základním smyslem zákonem dané možnosti osvobození od soudních poplatků uvedeného ustanovení je zajistit rovný přístup všech osob k soudní ochraně a výše uvedená pravidla se tak vztahují jak na fyzické, tak na právnické osoby [k otázce dodržování zásady rovnosti stran v rámci problematiky osvobozování právnických osob od soudních poplatků a k povinnosti nerozlišujícího přístupu vůči účastníkům řízení srov. též např. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 9. 1998, sp. zn. IV. ÚS 13/98, N 98/12 SbNU 45, nálezy ze dne 27. 10. 1998, sp. zn. II. ÚS 13/98, N 131/12 SbNU 245, nálezy ze dne 11. 5. 1999, sp. zn. I. ÚS 13/98, N 71/14 SbNU 107, a nálezy ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. IV. ÚS 289/03, N 125/34 SbNU 281 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>)].

[20] Kritéria poměrů, z nichž je pak nutno vycházet při aplikaci § 36 odst. 3 s. ř. s. u právnických osob, stanovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu právě ve výše citovaném usnesení ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74 (viz odst. [11] tohoto rozsudku). V první řadě konstatoval, že v obecné rovině se není možno zcela ztotožnit s tezí vyslovenou v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2008, č. j. 4 As 18/2008 - 32, že rezignuje-li aktivně činné občanské sdružení na zajištění nezbytných materiálních prostředků na svoji činnost, není možné odpovědnost za nevytvoření těchto prostředků bez dalšího převést na stát prostřednictvím osvobozování od soudních poplatků. Totiž, *„ani právnickým osobám nelze v žádném ohledu odeprít dobrodiní § 36 odst. 3 s. ř. s., nemají-li dostatečných prostředků“*.

[21] K tomu ale dodal, že *„[j]eich zvláštní faktická povaha založená na tom, že se za nimi ve skutečnosti „skrývají“ osoby fyzické, uskutečňující prostřednictvím právnických osob své cíle, však nabádá k tomu, aby soud velmi pečlivě zkoumal, zda nemajetnost právnické osoby je skutečná.“* Dále uvedl, že *„[s]oučástí zkoumání existence dostatečných prostředků však musí být i prověření, zda právnická osoba jejich nedostatek ve skutečnosti nepředstírá. Indicií takového předstírání právě vzhledem k odlišnostem podstaty právnických osob od osob fyzických zpravidla bude dlouhodobější fungování právnické osoby bez přiměřeného formálního majetkového zázemí.“*

[22] Důkazní břemeno k prokázání, že nemá dostatek prostředků, přitom nese účastník řízení. Zejména v případě, že v řízení vyjde najevo, že právnická osoba dlouhodoběji

funguje v souladu s účelem (cílem), pro který byla založena či který je předmětem její činnosti, aniž by ovšem byla schopna takové fungování zabezpečit ze zdrojů, které má sama právně k dispozici, bude na takové právnické osobě, aby podrobně osvětlila všechny relevantní aspekty své činnosti a popsala, z čeho jsou financovány a jak vysoké faktické náklady vyžadují.

[23] Dále se rozšířený senát zabýval zásadou zákazu zneužití práva. Uvedl, že „[i] kdyby právnická osoba unesla výše popsané důkazní břemeno, bude zpravidla na místě odepřít jí na základě soudního uvážení dobrodiní osvobození od soudních poplatků, bude-li model jejího fungování založený vědomě na tom, že určitý typ obvyklých nákladů na svoji činnost, s jejichž vynakládáním vzhledem k povaze této činnosti musí zásadně počítat, eliminuje tím, že své poměry (tedy způsob vyřizování činností a financování potřeb) nastaví tak, aby delší dobu setrvala ve stavu bez dostatečných prostředků“. Jako typový příklad pak rozšířený senát označil občanské sdružení zabývající se účastí ve správních a soudních řízeních zejména v oblasti ochrany životního prostředí či kulturních nebo urbanistických hodnot, „které by administrativní a odbornou agendu s tím spojenou zajišťovalo prací svých členů či příznivců anebo účelově vázanými příspěvky (granty apod.) nepoužitelnými na úhradu soudních či správních poplatků, avšak spoléhalo na to, že vzhledem k nedostatku majetku bude vždy od těchto poplatků osvobozováno.“

[24] Zde rozšířený senát zdůraznil, že § 36 odst. 3 s. ř. s. stanoví výjimku z pravidla – soudní poplatky jsou účastníci řízení zásadně povinni platit a pouze výjimečně mají být od této povinnosti osvobozeni. Výše uvedený model fungování právnické osoby ovšem *ratio* uvedeného ustanovení zcela popírá, činí-li v jejím případě z výjimky pravidlo, a snaží se tedy zákonodárcem stanovené pravidlo eliminovat. Z toho rozšířený senát dovodil, že nebudou-li „pro výše popsaný model fungování právnické osoby existovat zvláštní legitimní důvody, nutno jej zásadně považovat za zneužití práva daného ustanovením § 36 odst. 3 s. ř. s. Soud proto dobrodiní plynoucí z uvedeného ustanovení za takové situace zpravidla odepře.“

[25] Rozšířený senát též uvedl, že „[a]rgumentem ve prospěch aprobování výše popsaného modelu fungování u některých právnických osob nemůže být ani deklarovaný (a neztotožnitelný) účel jejich činnosti, a sice prosazování cílů, které v určitém úhlu pohledu lze ztotožnit s ochranou veřejného zájmu“. Při výkladu § 36 odst. 3 s. ř. s. má totiž podstatně silnější ústavní relevanci požadavek zajištění skutečné rovnosti přístupu jedinců (fyzických a právnických osob resp. právnických osob všeho druhu) k soudu. Případné zvýhodnění určitých osob v otázce osvobození od soudních poplatků přísluší zákonodárci, jenž by je mohl na základě svého uvážení zákonem zavést, v daném případě tak však neučinil. „Za takové situace je nutno vykládat ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. v souladu s jeho dikcí i s jeho účelem, přičemž oba výklady směřují k závěru, že právnická osoba vystupující jako obhájce veřejného zájmu nemůže být jen pro tuto svoji vlastnost oproti ostatním právnickým osobám v právu na přístup k soudu zvýhodněna, a to ani v případě, že by ji opravdu bylo lze z politologického hlediska považovat za součást občanské společnosti.“

[26] Jako nerelevantní pak rozšířený senát posoudil argument, že dotační mechanismy používané k financování takových právnických osob zpravidla neumožňují, aby z prostředků takto poskytovaných byly hrazeny soudní či správní poplatky. „Je zásadně věcí dotyčné právnické osoby, z jakých prostředků financuje svoji činnost; používá-li k tomu

dlouhodobě pouze takových dotačních mechanismů, které neumožňují financování určité podmnnožiny jejích aktivit (placení soudních poplatků), je nutno opět považovat za snahu o zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s., spoléhá-li na to, že takové náklady bude krýt tím, že od nich bude v soudním řízení osvobozena.“ Při posuzování podmínek § 36 odst. 3 s. ř. s. může mít podle rozšířeného senátu výjimečně význam pouze náhlá změna dotačních mechanismů, která by způsobila právnické osobě dočasné finanční obtíže.

[27] Závěr, který městský soud v daném případě učinil, lze považovat za souladný se shora uvedenými požadavky. Městský soud vycházel ze žalobcem tvrzených údajů, tedy zejména z jeho podrobného Zdůvodnění žádosti o osvobození od soudních poplatků ze dne 5. 5. 2007. V něm žalobce poukázal na svůj neziskový charakter a zaměření na ochranu hodnot veřejného zájmu za současného kompenzování selhávání veřejné správy. Zdůraznil též neexistenci stálého příjmu. Uvedl, že od přelomu let 2005 a 2006 je zcela bez prostředků plynoucích z grantů, tyto však stejně byly účelově vázané. Nepřispějí-li sami členové žalobce nebo např. „postižený rezident“, pak žalobce nemá žádné příjmy. Pokud jde o majetek vlastní pouze zařízení kanceláře a tři počítače s příslušenstvím. Členové žalobce pracují na řadě případů dobrovolnou formou bez nároku na odměnu.

[28] Městský soud již na podkladě žalobcem tvrzených údajů dospěl k závěru, že žalobce nemá dostatečné prostředky, pročez ho již dále nevyzýval k doložení dalšího prohlášení o poměrech či dokladů vztahujících se k účetnictví. Namítl-li žalobce v kasační stížnosti, že městský soud neprovedl prakticky žádné dokazování, nelze s ním v tomto ohledu souhlasit. Je totiž zcela zřejmé, že soud uvěřil žalobcem tvrzeným údajům (přičemž na jejich základě bylo i dle kasačního soudu možné učinit si poměrně komplexní představu o fungování žalobce) a v izolované otázce nedostatečnosti prostředků tak žalobci v podstatě vyhověl.

[29] Zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků pak městský soud přes prokázání žalobcovy „nemajetnosti“ odůvodnil tím, že pokud si žalobce předsevzal vyvíjet činnost, jejíž součástí je též uplatňování práv v soudním řízení, nezbyvá, než aby počítal i s existencí zákonem uložené povinnosti platit soudní poplatky a s nutností obstarání si vhodným způsobem potřebných prostředků. Zde je v první řadě třeba ke stížní námitce uvést, že městský soud otázku opatřování prostředků na činnost občanského sdružení neredukoval na placení členských příspěvků (tato námitka má zřejmě původ v soudem použitým odkazu na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 3. 2007, č. j. 30 Ca 33/2007 - 26, v němž se o členských příspěvcích hovoří).

[30] Pokud jde tedy o ony konkrétní důvody zamítavého výroku, nutno konstatovat, že argumenty městského soudu ve své podstatě odpovídají, byť ne v celé šíři, výše citovaným závěrům rozšířeného senátu o zneužití práva. Ze žalobcem uváděných (a to i v kasační stížnosti) údajů lze dovodit, že model jeho fungování byl založený vědomě na tom, že náklady na soudní poplatky, s jejichž vynakládáním vzhledem k povaze činnosti musel zásadně počítat, se snažil eliminovat tím, že své poměry nastavil tak, aby delší dobu (tedy minimálně rok) setrval ve stavu bez dostatečných prostředků. Jak žalobce sám v řízení uvedl, odbornou agendu si zajišťoval neplacenou prací svých členů, otázky provozní pak řešil dobrovolnými dary členů i nečlenů, dobrovolnou prací anebo účelově vázanými granty nepoužitelnými na úhradu soudních či správních poplatků. Nemá tedy

prostředků nazbyt, jeho příjmy postačují na vedení kanceláře, nájemné, a poplatky a služby nezbytné k fungování agendy. Z jeho podání lze též vysledovat, že osvobození od soudních poplatků do jisté míry předpokládal (např. v doplnění kasační stížnosti uvedl: „Žalobce se tedy snaží čelit jeho zhoubným důsledkům a považuje za naprosto spravedlivé, aby stát, který pomocí svých zákonů tento systém takto špatně nastavil, nesl rovněž alespoň malou část nákladů na obranu společnosti před byť jen některými důsledky selhávání veřejné správy.“).

[31] Jak uvedl rozšířený senát, argumentem ve prospěch aprobování modelu fungování žalobce není ani účel jeho činnosti ani účelová vázanost dotačních mechanismů. Z tvrzení žalobce pak (ani přes dodatečnou výzvu kasačního soudu) neplyne, že by jeho žádost byla odůvodněna např. náhlou změnou finančních toků, nutností podat větší počet žalob v krátkém období či jinou obdobně závažnou změnou okolností a z toho vzniklými potížemi.

[32] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky žalobce nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[33] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2010

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu